

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การปฏิบัติงานของผู้อำนวยการองค์การสวนยาง
ภายหลังจากที่พ้นวาระการดำรงตำแหน่งแล้ว

ในการพิจารณาข้อหาหรือขององค์การสวนยางโดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่า ข้อหาหรือดังกล่าวมีประเด็นปัญหาข้อกฎหมายบางประการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยมีข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องดังนี้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๖๐๒/๒๖๐๓๒ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๓ ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอแต่งตั้งนายธีรยุทธ กันตรัตนากุล เป็นผู้อำนวยการองค์การสวนยาง และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๓ เห็นชอบตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ โดยให้ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๓ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการจ่ายผลตอบแทนของผู้บริหารสูงสุดตามสัญญาจ้าง และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๒ เรื่อง การแต่งตั้งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ และคณะกรรมการบริหารกิจการขององค์การสวนยางได้มีคำสั่งที่ ๒/๒๕๔๓ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาผลตอบแทนและเงื่อนไขการจ้างขึ้น หลังจากนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีคำสั่งที่ ๑๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๔ แต่งตั้งนายธีรยุทธฯ เป็นผู้อำนวยการองค์การสวนยางตั้งแต่วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๓ ถึงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๗ โดยปรับอัตราเงินเดือนขึ้นจากเดิม ๔๔,๐๒๐ บาท เป็นเดือนละ ๔๖,๙๕๐ บาท ไปก่อนจนกว่าคณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดค่าตอบแทนและพิจารณากำหนดเงื่อนไขสัญญาจ้างจะได้ดำเนินการกำหนดค่าตอบแทนและเงื่อนไขการจ้างผู้อำนวยการองค์การสวนยาง ซึ่งคณะกรรมการบริหารกิจการขององค์การสวนยางได้รับทราบในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๔ ว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาผลตอบแทนและเงื่อนไขการจ้างผู้อำนวยการองค์การสวนยางมีการประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ แต่ยังไม่มียุติสรุป ทำให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ยังมิได้ทำสัญญาว่าจ้างนายธีรยุทธฯ เป็นผู้อำนวยการองค์การสวนยางแต่อย่างใด

ต่อมา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีคำสั่งที่ ๑๔/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๔ ให้นายธีรยุทธฯ ไปช่วยราชการในลักษณะประจำ ณ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๔ และได้มีคำสั่งที่ ๑๕/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๔ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงกรณีที่น่าายธีรยุทธฯ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการองค์การสวนยาง (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีคำสั่งที่ ๔๐๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๑ แต่งตั้งนายธีรยุทธฯ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการองค์การสวนยาง ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ เป็นต้นไป) ได้ดำเนินงานโครงการแทรกแซงตลาดยางพาราว่ามีความถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และการให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรหรือไม่ เพียงใด

หลังจากนั้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีคำสั่งที่ ๒๒๘/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๗ ให้นายธีรยุทธฯกลับไปปฏิบัติงานที่องค์การสวนยาง โดยให้มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๔ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๗ เป็นต้นไป และนายธีรยุทธฯได้ลาออกเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๘

องค์การสวนยางจึงขอหารือว่า ภายหลังจากวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๗ การปฏิบัติงานของนายธีรยุทธฯชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากไม่ชอบด้วยกฎหมายสามารถนำมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับกับกรณีนี้ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) จึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา นำประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้นเสนอต่อคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองให้เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ได้พิจารณาข้อหารือขององค์การสวนยาง โดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนองค์การสวนยางแล้ว เห็นว่า หลักการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๙^๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เป็นหลักการที่กำหนดขึ้นเพื่อรองรับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้อำนาจพิจารณาทางปกครองแต่มีเหตุบกพร่องในการดำรงตำแหน่ง โดยให้การกระทำทางปกครองนั้นมีผลต่อไป ไม่ถูกกระเทือนเพราะเหตุดังกล่าว สำหรับกรณีตามข้อหารือนี้ แม้นายธีรยุทธฯ จะพ้นวาระการดำรงตำแหน่งไปแล้ว แต่ยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อไป และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ยอมรับการปฏิบัติหน้าที่นั้นโดยไม่มีการทักท้วงว่าเป็นการดำรงตำแหน่งโดยไม่ชอบ จึงเป็นกรณีที่นายธีรยุทธฯ เป็นผู้ใช้อำนาจพิจารณาทางปกครองในขณะที่มีเหตุบกพร่องในการดำรงตำแหน่งเช่นกัน ด้วยเหตุนี้จึงสามารถนำหลักการตามมาตรา ๑๙ มาใช้โดยเทียบเคียง เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบกับการพิจารณาทางปกครองที่นายธีรยุทธฯ กระทำไปในระหว่างที่พ้นวาระการดำรงตำแหน่งได้โดยอนุโลม ดังนั้น คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองจึงเห็นว่า การกระทำใดที่นายธีรยุทธฯ ได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการองค์การสวนยางภายหลังจากที่ได้พ้นวาระการดำรงตำแหน่งแล้ว ย่อมไม่ถูกกระเทือนด้วยเหตุบกพร่องในการดำรงตำแหน่ง แต่อย่างไร

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ มาตรา ๑๙ ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตุลาคม ๒๕๔๘